herpy

GEKONY

Ocellated gecko

Sphaerodactylus argus

Mały, dzienny gekon karłowaty z Jamajki oraz wysp San Andrés i Providencia, mierzący z ogonem zaledwie nieco ponad 6 cm. *Sphaerodactylus argus* jest brązowawy z żółtymi kropkami i kreskami na głowie, żyje w suchym lesie i ściółce i można go trzymać w parze w małym, szczelnym terrarium.

Rodzina: Sphaerodactylidae Dawna nazwa: *Sphaerodactylus argus andresensis*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**6 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**10-20 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Nadrzewny i naziemny**
Środowisko	**Suchy las**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**20 × 20 × 20 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**24-28 °C**
Temperatura w nocy	**18-22 °C**
Wilgotność	**50-60%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Opcjonalne**
Pokarm	**Owady i małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Dojrzałość płciowa	**6-10 miesięcy**
Wielkość zniesienia	**1 jaj**
Inkubacja	**100 dni** przy 28 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Sphaerodactylus argus należy do średniej wielkości gatunków w obrębie rodzaju: dorosłe osobniki osiągają do 33 mm od pyska do kloaki i nieco ponad 6 cm z ogonem, który jest mniej więcej tak długi jak tułów. Ciało jest zwarte i krępe. Samica jest jasnobrązowa, a na głowie ma żółte kropki, które czasem zlewają się w kreski biegnące od pyska do karku. Ogon jest żółtobrązowy z ciemnym marmurkowaniem. Samiec przypomina samicę, ale rysunek na głowie jest bardziej rozmyty. Młode są znacznie bardziej kontrastowe: mają jasne linie od głowy do ogona na ciemnym tle i czerwonobrązowy ogon.

Nazwa gatunkowa nawiązuje do olbrzyma Argusa z mitologii greckiej, który miał wiele oczu, i odnosi się do plam przypominających oczy. Gatunek został opisany z Jamajki w 1850 roku przez Philipa Henry'ego Gosse'a. Za ważne uznaje się dwa podgatunki: *S. a. argus* oraz *S. a. andresensis*, opisany z San Andrés w 1950 roku.

Jak inne gekony karłowate, zwierzę ma pod palcami lamelki czepne i potrafi wspinać się po szkle, dlatego terrarium musi być całkowicie szczelne. Długość życia w niewoli nie jest udokumentowana; podane w zestawieniu 10-20 lat zapożyczono od *Sphaerodactylus elegans* i jest to wartość niepewna.

Występowanie i środowisko

Sphaerodactylus argus został opisany z Jamajki, a podgatunek *S. a. andresensis* żyje na wyspach San Andrés i Providencia w zachodniej części Karaibów, należących do Kolumbii. Gatunek występuje także na Kubie, ale nie wyjaśniono, czy tamtejsza populacja jest rodzima.

Gatunek został zawleczony na Bimini i New Providence na Bahamach, na Półwysep Jukatan w Meksyku, na Great Corn Island u wybrzeży Nikaragui, do Bocas del Toro w Panamie oraz na Florida Keys, gdzie po raz pierwszy zaobserwowano go na Key West w 1944 roku. Mapa pokazuje tylko Jamajkę i wyspy kolumbijskie.

> **Naturalny zasięg:** Jamajka i Kolumbia.

ŚRODOWISKO

Sphaerodactylus argus żyje w suchych i półsuchych lasach od poziomu morza do wysokości około 100 m. Przebywa głównie przy ziemi, w ściółce, pod butwiejącym drewnem i w innych kryjówkach blisko podłoża, ale również się wspina i bywa widywany na murach oraz w budynkach. Gatunek jest aktywny w dzień.

Klimat na obszarze występowania jest tropikalny i ciepły przez cały rok. Ponieważ siedlisko jest suchsze niż u wielu innych gatunków z tego rodzaju, terrarium również nie musi być tak wilgotne.

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Sphaerodactylus argus* jest skąpa, ale gatunek jest łatwy w utrzymaniu i rozmnażaniu. Trzymasz go podobnie jak pokrewne *Sphaerodactylus elegans* i *Sphaerodactylus macrolepis*, tylko nieco bardziej sucho.

Para potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 20 × 20 × 20 cm (długość × szerokość × wysokość). Większe terrarium, np. 30 × 30 × 30 cm, daje miejsce na więcej kryjówek i mikroklimatów. Terrarium musi być całkowicie szczelne, także w pokrywie, ponieważ gekon jest tak mały, że ucieka przez bardzo wąskie szczeliny, a do tego wspina się po szkle.

Jako podłoże zastosuj włókno kokosowe albo mieszankę ziemi i piasku, najlepiej z małymi prosionkami żyjącymi w podłożu. Połóż kawałki korka i suche liście jako kryjówki i posadź małe rośliny pnące, np. *Pilea*. Ustaw ukośnie przy ściankach korę i kawałki pustych łodyg roślin, np. rdestowca japońskiego, żeby zwierzęta mogły się wspinać. Wywierć w łodygach otwór, aby samice mogły wykorzystywać je jako miejsce składania jaj. Ciężkie kamienie i kawałki drewna muszą stać bezpośrednio na dnie terrarium, żeby zwierzę nie zostało przygniecione.

TEMPERATURA

W dzień temperatura powinna wynosić 26-28 °C, a w nocy 20-22 °C. Zimą temperatura dzienna może spaść do 24 °C, a nocna do 18 °C. Świetlówka może zapewnić potrzebne ciepło, więc lampa punktowa nie jest konieczna i łatwo może przegrzać małe terrarium. Mierz temperaturę termometrem cyfrowym przy samym podłożu, gdzie zwierzę przebywa najczęściej.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wynosić 50-60 %, czyli mniej niż dla większości innych gekonów karłowatych, ponieważ gatunek żyje w suchych miejscach. Wystarczy zraszać terrarium co drugi dzień, jeśli stoi w nim mała, płytka miseczka z wodą. Zwierzę pije też krople z liści i szyb.

Zadbaj o dobrą wentylację, aby terrarium wysychało między zraszaniami i nie pleśniało. Miseczka z wodą musi być tak płytka, żeby zwierzę nie mogło się w niej utopić.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Gekon jest aktywny w dzień. Wiosną i latem trzymaj światło włączone przez 12 godzin na dobę, a zimą przez 10 godzin. Wystarczy świetlówka lub kompaktowa świetlówka w barwie światła dziennego, która jednocześnie daje potrzebne ciepło. Żywe rośliny mogą wymagać lampy LED do roślin.

Zapotrzebowanie na UVB nie jest udokumentowane. Można stosować słabą świetlówkę UVB dla gatunków cieniolubnych przy dużej ilości cienia, ale jest ona opcjonalna, jeśli owady karmowe obsypujesz wapniem z witaminą D3.

Czytaj więcej: Światło i UVB Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ŻYWIENIE

Gekon jest owadożerny, a cały pokarm musi być mały, najwyżej wielkości głowy zwierzęcia. Dorosłe osobniki jedzą małe świerszcze, małe prosionki, duże muszki owocowe (*Drosophila hydei*), barciaki i larwy barciaka. Młode dostają skoczogonki, świeżo wyklute świerszcze, małe larwy barciaka i małe muszki owocowe (*Drosophila melanogaster*). Urozmaicaj pokarm, podając kilka jego rodzajów.

Dorosłe karm 2-3 razy w tygodniu, młode codziennie. Przy każdym karmieniu obsypuj owady wapniem i witaminami i postaw małą miseczkę z pokruszoną sepią, z której korzystają zwłaszcza samice składające jaja. Często trudniej jest zdobyć wystarczająco dużo małych owadów karmowych niż opiekować się samym gekonem, więc zanim kupisz zwierzę, zapewnij sobie stałe źródło skoczogonków i małych świerszczy.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Trzymaj ten gatunek pojedynczo lub w parze. Nie wolno łączyć dwóch samców, ponieważ walczą. Jak samice znoszą się nawzajem, nie zostało udokumentowane u *S. argus*; u *Sphaerodactylus notatus* i *Sphaerodactylus macrolepis* także samice są agresywne wobec innych dorosłych, dlatego trzymaj najwyżej jedną parę w terrarium.

Gatunek jest aktywny i żwawy, porusza się głównie przy podłożu, ale też się wspina. Jest za mały i zbyt delikatny, by brać go do ręki. Jeśli trzeba przenieść zwierzę, pozwól mu wejść do małego pojemnika.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce i samice są do siebie podobne. Samca rozpoznasz po tym, że rysunek na jego głowie jest bardziej rozmyty niż wyraźne żółte kropki i kreski samicy. Gatunek może osiągnąć dojrzałość płciową już po 6-10 miesiącach. Mimo to poczekaj, aż samica będzie w pełni wyrośnięta, zanim połączysz parę do rozrodu.

GODY I KOPULACJA

Rozmnażanie rzadko sprawia problemy. Dobrze odżywiona para w terrarium z wieloma kryjówkami kopuluje bez szczególnej pomocy. Zimą dni powinny być krótsze, z 10 godzinami światła, a temperatura nieco niższa: około 24 °C w dzień i do 18 °C w nocy.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica składa jedno małe jajo o twardej skorupce naraz, a gdy dostaje obfity pokarm, może składać kolejne co 18-20 dni. Jajo jest składane w pustych łodygach roślin, za korą lub w podłożu. Dlatego ustaw w terrarium kawałki pustych łodyg z otworem, aby jaja łatwo było znaleźć.

Wyjmuj jaja i umieszczaj je w inkubatorze, żeby młodym nie groziło ściganie przez dorosłe osobniki. W okresie składania jaj dawaj samicy obfity pokarm i wapń.

INKUBACJA

W stałej temperaturze 28 °C wyklucie następuje po około 100 dniach. Umieść jajo w małym pojemniku z otworami wentylacyjnymi i wilgotnym wermikulitem lub perlitem i nie obracaj go, tak jak u innych gekonów. Powietrze w pojemniku powinno być wilgotne, ale jajo nie może leżeć na mokrym.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode po wykluciu mierzą 28-30 mm z ogonem i mają znacznie bardziej kontrastowe ubarwienie niż dorosłe. Odchowuje się je w małym, szczelnym plastikowym pojemniku o pojemności około 1,3 litra, urządzonym tak samo jak terrarium dorosłych: włókno kokosowe albo ziemia z piaskiem, liście, kryjówki i mała roślina.

Podawaj im skoczogonki, świeżo wyklute świerszcze i małe larwy barciaka, obsypane wapniem i witaminami. Największym wyzwaniem jest wystarczająco drobny pokarm. Młode można odchowywać w małych grupach, także razem z młodymi innych gatunków *Sphaerodactylus*, ale rozdziel je, jeśli pojawią się niesnaski.

Zdrowie i częste błędy

Sphaerodactylus argus uchodzi za łatwy w utrzymaniu, ale informacji o chorobach tego gatunku jest niewiele. Typowe błędy w hodowli małych gekonów karłowatych to:

- Za mało wapnia i D3, zwłaszcza u młodych zwierząt i samic składających jaja. Obsypuj owady karmowe.
- Zbyt suche lub zbyt mokre terrarium. Stale mokre warunki prowadzą do pleśni i problemów ze skórą.
- Jednostronny pokarm. Podawaj na zmianę kilka rodzajów owadów karmowych.
- Ciężkie przedmioty, pod którymi zwierzę może zostać przygniecione. Stawiaj je bezpośrednio na dnie.
- Walki między dorosłymi osobnikami. Rozdziel je w razie ugryzień lub obrażeń.

Zdrowe zwierzę jest aktywne, ma jasne oczy i pełny ogon. Zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę traci na wadze, nie je lub wydaje się ospałe.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.